

Tentoonstelling: Verzet en Vrijheid

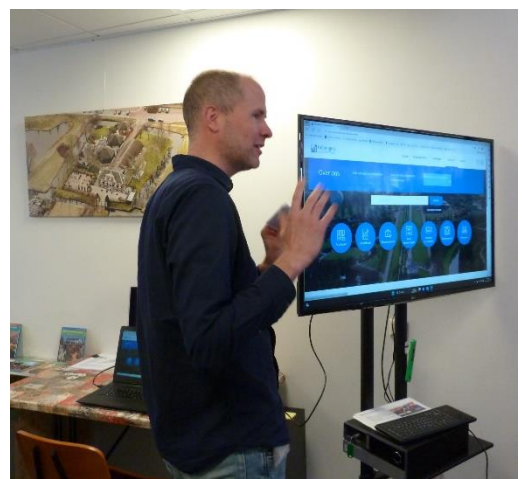
Zoals schrijver Remco Campert het verwoordde: “Verzet begint niet met grote woorden maar met kleine daden”. Dat is op heel veel plaatsen in Nederland gebeurd. Ook in Zoetermeer. 29 April is door wethouder Wim Blansjaar en de John McCormick scouting in Dorpsstraat 132 de tentoonstelling geopend “Verzet en Vrijheid”. In deze expositie maken wij zichtbaar het verzet tijdens de Duitse bezetting in Zoetermeer, de dramatisch

verlopen 5de mei 1945 in Zoetermeer en het verademende vrijheidsgevoel van de Zoetermeeders na de bevrijding. Wij laten ook zien dat Zoetermeerse inwoners op allerlei manieren en veelal met gevaar voor het eigen leven daden van verzet pleegden tegen de Duitse bezetters. Onze tentoonstelling blikt terug op wat er toen door velen gedaan is om onze vrijheid terug te krijgen. Daar staan wij bij stil in woord en beeld, misschien ook in stilte met de vraag “wat zou ik doen?” Loop binnen tot 1 juli op maandagavond of woensdag- of zaterdagmiddag om de expositie te bekijken. Het boek over de oorlog in Zoetermeer, “Dorp in Oorlog” uit 2000 is nog beperkt verkrijgbaar voor € 13,50, in ons pand of via <https://www.oudsoetermeer.nl/geschiedenis-zoetermeer/publicaties/webwinkel> .

Geheugen van Zoetermeer

21 April was het dan zover: wethouder Wim Blansjaar zette het Geheugen van Zoetermeer online. Een website waar gegevens over de geschiedenis van Zoetermeer zijn samengevoegd en op één plek raadpleegbaar zijn. Gemeentearchivaris Leonard Korevaar legde uit dat er al dertig jaar aan wordt gewerkt door vrijwilligers van Oud Soetermeer en het Stadsarchief. Zo is er de Beeldbank Zoetermeer met meer dan 30.000 foto's, scans over de Tweede Wereldoorlog en de gemeenteraadsvergaderingen, inclusief alle bewerkte archiefbronnen en de archiefinventarissen:

<https://www.geheugenvanzoetermeer.nl/>

Films op Youtube

Tweede deel van onze originele films op celluloid is inmiddels gedigitaliseerd, mede met financiële hulp van de Pelgrimshoeve. Langzaam neemt het aantal films op ons Youtube-kanaal toe, nu al elf stuks. Zoals die over De Spar, Ouden van Dagen 1937, Zoetermeer rond 1979, de Ontsluitingsweg van Nutricia, het Kwadrant (Miss Etam) en hoogbouw in Zoetermeer.

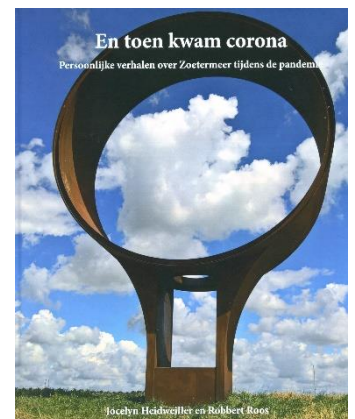
<https://www.youtube.com/@hgosfilm7556>.

Wie helpt ons?

In het laatste 't Seghen Waert is een oproep gedaan om mee te helpen enkele witte vlekken in de Zoetermeerse historie te helpen inkleuren. Dit zijn onderwerpen of perioden waarover we niet of nauwelijks iets weten. Met deze nieuwe verhalen en al bekende onderwerpen willen we later educatief materiaal gaan ontwikkelen voor basis- en middelbare scholen. Alleen ... dat kan niet zonder u! Er zijn hersens en handen nodig die voor een korte of langere periode willen meewerken om de verhalen boven water te krijgen. Opgeven kan via info@oudsoetermeer.nl

En toen kwam Corona

We denken er niet graag aan terug maar Corona heeft de afgelopen jaren ons leven veranderd. Een hele speciale tijd, ook voor de Zoetermeerders. Jocelyn Heidweiller en Robbert Roos hebben 18 persoonlijke verhalen van inwoners vastgelegd in een boek. Het 95 pagina's tellende boek "En toen kwam corona" is in te zien en voor € 25 te verkrijgen bij Oud Soetermeer aan de Dorpsstraat 132 (maandagavond, woensdag- en zaterdagmiddag). Ook is het te bestellen via r.a.roos@planet.nl.

Archiefnieuws

Het archief van Sociëteit De Kring (1960-2022) is aan Oud Soetermeer geschonken, daar geïnventariseerd en zal binnenkort (grotendeels) op het Stadsarchief te raadplegen zijn. De sociëteit is 6 april 1960 als vriendenclub opgericht in Zoetermeer, aanvankelijk exclusief voor mannen. De wekelijkse avondbijeenkomsten vonden plaats bij restaurant De Meerbloem van Van Fraassen, veel later in Hekker en de Pasta Company. De leden werden gerecruteerd uit de 'gegoede middenklasse', later waren het vaak eigenaren van bedrijven, directeurs. Piet Drapers schetste in 't Seghen waert (jg. 30 nr. 1, 2011) 'Vijftig Kringjaren'.

Terugblik

Algemene Ledenvergadering

Op 12 april hadden we de jaarlijkse Algemene Leden Vergadering in De Kapelaan. Ongeveer 50 mensen waren aanwezig en zagen na de vergadering films over het Miss Etamgebouw, later (theater) Kwadrant dat in 2018 is gesloopt én over de bejaardentochten in 1934 en 1937 waarbij koffie en andere drank, de meegebrachte

broodjes en de vele vrijwilligers vaak in beeld kwamen. De bejaarden zagen er voor ons gevoel veel ouder uit dan de aanwezige leden van Oud Soetermeer in dezelfde leeftijd.

Tijdens de vergadering is besloten de contributie te verhogen van € 18 naar € 21. Noodzakelijk gezien de gestegen lasten waaronder met name energie en papier voor 't Seghen Waert. De bestuursleden Arjen van der Burg en Niek Nieuwenhuijsen zijn herbenoemd. Vier obligaties, gebruikt voor verbouwing van de gevel en de vernieuwing van de website, werden uitgeloot middels een bingo-apparaat. Stukken van die vergadering nalezen? Kijk op:

<https://www.oudsoetermeer.nl/historisch-genootschap/over-ons/het-historisch-genootschap>

Voor het goede doel

Op Witte Donderdagavond deed Oud Soetermeer met zestien andere ploegen mee met de Rotary Kennisquiz in de kleine aula van het bijzonder gastvrije Erasmuscollege. We werden gesponsord door ET Computers <https://et.nl/> uit Bleiswijk en alle opbrengsten gingen naar Home-Start, dat opvoeding-ondersteuning biedt aan gezinnen. Na 100 vragen over onder meer geschiedenis, techniek, natuur, sport en muziek kwam drie slopende en gezellige uren later de uitslag: we waren gedeeld vierde. Eerste werd de Rotary Leiden en Home-Start werd verblijd met minimaal € 7500, bestemd voor onder meer een dagje uit voor de gezinnen naar Drievliet.

Nutriciahoeve

Half april ging de prachtige Nutriciahoeve in vlammen op (foto Michel van der Bent). Deze langhuisboerderij met rieten kap uit 1850 was vanaf 1917 in bezit van Nutricia om de leverantie van melk veilig te stellen. Tot voor kort was het zowel woonhuis als bedrijfspand voor onder meer een juridisch bedrijf. Iets verderop bij de spoorbaan stond de Lactohoeve, bij velen beter bekend als de Pelgrimshoeve en al eerder gesloopt.

Hopelijk wordt deze monumentale Nutriciahoeve snel gerestaureerd.

Nieuws uit de regio en dichterbij

Fabrieksschoorstenen

Overall vind je oude fabrieksschoorstenen. Ook is er één in Zoetermeer achter de Vlamingstraat, het tegenwoordige Brinkershof. Deze verwarmde de kas van komkommerteler Jacobus Vos die hier in 1915 een dubbele tuinderswoning neerzette. Behalve tuinder was hij ook varkensfokker en exporteerde zijn dieren zelfs naar Duitsland. Panden en schoorsteen staan sinds 2006 op de gemeentelijke monumentenlijst. De foto (van Ronald Grootveld) hiernaast is uit die tijd.

In Den Haag stonden ooit 200 van die schoorstenen en was er zelfs een grote schoorsteenbouwer. Over deze markante bouwwerken is er dinsdag 9 mei 16.00 uur een lezing in de oude broodfabriek aan de Toussaintkade, nu kunstgalerie Quartair. <https://www.industrieel-erfgoed.nl/actueel?page=4>

Water en molens

Het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard bestaat 750 jaar. Zie voor het jubileumprogramma [750 jaar Schieland en de Krimpenerwaard](#) . Houd voor nu de aanstaande Molen- en Gemalendag in de gaten op zaterdag 13 mei en de Week van ons Water tot en met 14 mei. [Week van Ons Water | Ons water](#) . Zo is ook de Antagonist bij Stompwijk-Leidschendam te bezoeken. https://www.gemalen.nl/gemalen_dag.asp

Borduren, breien en haken

In Benthuisen is een expositie gewijd aan allerlei soorten handwerk. U kunt genieten van kunststukjes op het gebied van borduren, breien en haken. 'Creatief met Naald en Draad' is elke zaterdagmiddag te bezoeken in de oudheidkamer achter molen De Haas.

Dialect

RijnlandseGeschiedenis organiseerde half april een bijeenkomst over streektaal, beter gezegd dialect en ook wel denigrerend 'plat' genoemd. In deze streken zie je invloeden van het Fries, Saksisch en Frankisch met vele lokale verschillen. Hoogtepunt van de avond was een voordracht van taalkundige Stephan de Vos: het Bijbelse verhaal over de verloren zoon maar dan in het Rijnlandse dialect. Een feest van herkenning voor álle aanwezigen.

Ook Zoetermeer kent een dialect, passend in het Zuid-Hollandse plattelands. Daar is in 1981 al een boek over verschenen dat digitaal beschikbaar is:

https://www.oudsoetermeer.nl/e2/site/oudsoetermeer/custom/site/upload/file/gedigitaliseerde_publicaties/zoetermeers_woordenboek.pdf

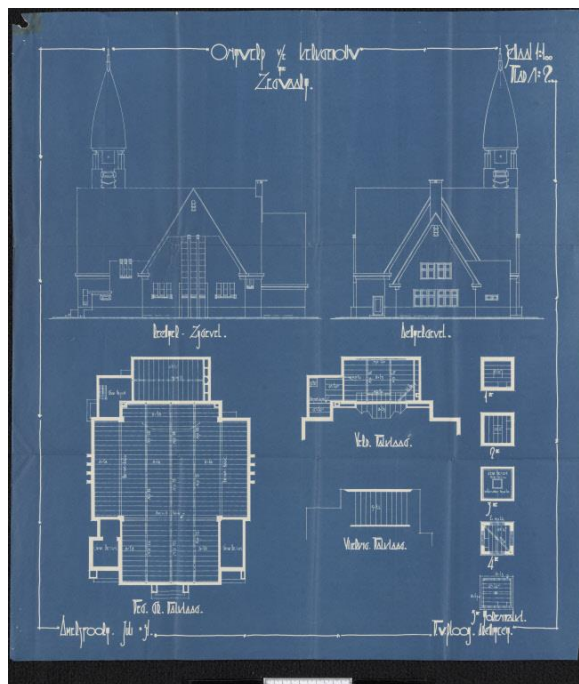
Digitaliseren: bouwdoSSIERS

In het Stadsarchief Rotterdam zijn ze met een paar hele grote projecten bezig. De afgelopen jaren zijn 2,5 miljoen persoonskaarten gescand. Als de geboortedatum 100 jaar geleden is wordt de kaart openbaar en op de website in te zien.

De komende zes jaar volgt een andere enorme klus: het digitaliseren van 3,5 km planklengte aan bouwdoSSIERS uit 1947-2010 (die van ca. 1900-1940 zijn door 'het bombardement' verloren gegaan). De bouwdoSSIERS worden vanaf het najaar langzaam via de website toegankelijk.

<https://stadsarchief.rotterdam.nl/>

Ook in Zoetermeer worden de bouwdoSSIERS gedigitaliseerd, een project van enkele jaren. Die van Zegwaard 1903-1935 zijn al te bekijken op <https://www.geheugenvanzoetermeer.nl/>, zoals deze tekening van de Pelgrimskerk. Meer daarover in volgende Nieuwsflitsen en 't Seghen Waert.

Strijd in de Graventijd

In het Archeologiehuis bij het Archeon in Alphen aan den Rijn wordt aandacht gegeven aan vijf eeuwen gewelddadigheden in het graafschap Holland tussen 1000 en 1500. Op 17 mei is de opening van de expositie met een lezing, daarna is de tentoonstelling met educatieve verhalen en authentieke wapenhandschoenen uit 1426 te beluisteren en bekijken. <https://www.erfgoedhuis-zh.nl/nieuws/2023/nieuwe-tentoonstelling-archeologiehuis/>

Een Goed Antwoord

Oud Soetermeer is weer gevraagd mee te werken aan Theater na de Dam, een jongerenproject van het Stadstheater. In voorstellingen op 4 en 5 mei worden op een eigentijdse manier thema's uit de Tweede Wereldoorlog verbeeld. Zoals zij het zelf verwoorden: "Een klas in 2023 maakt een toets over de Tweede Wereldoorlog. Ze kennen de data, de statistieken, de feiten. Maar het gevoel? Een enkeling heeft nog een opa of oma die de oorlog heeft meegemaakt. Maar daar wordt niet meer over gesproken. Ze hebben het al meegemaakt en dat was genoeg. Hoe praat je over iets waar je niets over kan zeggen? In de voorstelling "Een goed antwoord" geven jongeren uit Zoetermeer een stem aan datgene wat altijd stil bleef". Voor een kaartje:

[Een goed antwoord | Theater na de Dam | Stadstheater](#)

Vanuit het bestuur

Onze kosten zijn omhoog geschoten, net als bij u, vooral energie en de stevig hogere drukkosten voor 't Seghen Waert en andere publicaties, om maar een paar voorbeelden te noemen. 2022 eindigde in de rode cijfers. En ons 75-jarig jubileum 2024 staat voor de deur. Tijdens de Algemene Ledenvergadering is per 2024 een contributieverhoging van € 18 naar € 21 goedgekeurd.

Daarnaast vragen tal van groepen onze medewerking voor de bekende en ook de vergeten onderwerpen in de Zoetermeerse geschiedenis.

Aan onze nieuwe website wordt ondertussen hard gewerkt: www.Oudsoetermeer.nl heeft al een ander uiterlijk en ze wordt samengevoegd met de site AlleZoetermeeders.nl.

In 2024 bestaan we 75 jaar en dit kunnen we niet zomaar voorbij laten gaan. Dat betekent dat er nu plannen worden gemaakt. De leden, u dus, worden opgeroepen om een paar uur per week mee te helpen bij de organisatie (een jaar lang) of bij de activiteiten (enkele dagen tot een paar maanden). Mail even naar info@oudsoetermeer.nl.

Tijdens de lancering van de website GeheugenvanZoetermeer.nl is tussen Oud Soetermeer en de gemeente Zoetermeer ook een nieuwe overeenkomst gesloten, convenant geheten, dat de oude overeenkomst uit 2010 en 2012 vervangt.

Ten aanzien van de Zoetermeer-collectie van museum De Voorde is nog weinig vooruitgang geboekt. De subsidie stopt, het museum is nu gesloten en zij is van plan om via een zogenoemde Lamo-procedure haar collectie voorwerpen af te stoten.

De gemeente is bezig met een onderzoek naar de mogelijke vestiging van een erfgoedcentrum om het Zoetermeerse erfgoed van onder meer de Schatbewakers (maquette Zoetermeer), het museum en Oud Soetermeer te bewaren en voor het publiek toegankelijk te maken. Wij willen de door ons in 1993 geschonken 3D-objecten retour volgens de gesloten overeenkomst, maar het museum werkt daar medio april nog niet aan mee. Het lijkt erop dat verdere stappen noodzakelijk zijn. Particuliere schenkers kunnen het museum eventueel verzoeken de geschonken objecten terug te geven. Zie: https://www.museumvereniging.nl/media/lamo_2023/2023_mv_lamo.pdf

Historisch Genootschap Oud Soetermeer; www.oudsoetermeer.nl, info@oudsoetermeer.nl. Dorpsstraat 132. Geopend op maandagavond 20.00 – 22.00 uur en woensdag- en zaterdagmiddag 13.00 – 17.00 uur